

Складено згідно з чинною програмою
 хімія 5-9 кл. Програма для
 загальноосвітніх навчальних закладів(міністерство освіти і науки України)
 Київ. Видавничий дім «Освіта» 2013(зі змінами, затвердженими наказом
 МОНУ 29.05.2015 №585)

БІОЛОГІЯ 6

(2год на тиждень, разом 70 год.із них - резервний час.)

№ уроку	Корекція № уроку	Дата проведення уроку	Корекція дати проведення	Тема змісту уроку	Спостереження, демонстрування, практичні роботи	Державні вимоги до загальної підготовки учнів	примітка
ВСТУП						<p>Учень/учениця: <i>називає:</i> - основні властивості живого (ріст, розмноження, взаємодія із зовнішнім середовищем); - відміни живого від неживого; - основні групи організмів (рослини, тварини гриби, бактерії); - причини різноманітності живих організмів; - науки, що вивчають життя; - методи вивчення організмів (спостереження, опис, порівняння, експеримент); <i>наводить приклади:</i> - застосування біологічних знань у практичній діяльності людини(медицині, сільському господарстві, у справі охорони природи тощо</p>	
1				Біологія – наука про живу природу			
2				Різноманітність життя. Поняття про віруси			
3				Науки, що вивчають життя			
4				Методи вивчення організмів. Застосування біологічних знань у діяльності людини			
Тема 1. Клітина (10 годин)						<p>Учень/учениця: <i>називає:</i> - основні функції клітини: ріст, розмноження, обмін з навколишнім середовищем; - імена вчених, які зробили внесок у вивчення клітини (Р. Гук, Р. Броун, Т. Шванн, М. Шлейден); - основні елементи світлового мікроскопа (об'єктив, окуляр, дзеркало, предметний столик, гвинт налаштування чіткості); - речовини, що входять до складу клітин; - складові частини клітини; - спільні ознаки рослинної і тваринної клітин; - відмінності рослинної і тваринної клітин;</p>	
5				Клітина – одиниця будови організмів. Історія вивчення клітини	Демонстрування клітин рослин і тварин за допомогою оптичного мікроскопа, колекцій зображень (у тому числі електронних) клітин рослин і тварин.		
6				Лупа. Мікроскоп.	Практична робота: 1. Будова світлового мікроскопа та робота з ним.		

7				Будова клітини на світлооптичному та електронному мікроскопі	Практична робота 2 Виготовлення мікропрепаратів шкірки луски цибулі та розгляд її за допомогою оптичного мікроскопа.	- основні положення клітинної теорії; описує: - історію вивчення клітини; - результати власних спостережень; характеризує: ріст клітин; пояснює: - роль хромосом у поділі клітин; - біологічне значення поділу клітин; розпізнає: - на малюнках: рослинну і тваринну клітини; складові частини клітини (клітинну мембрану, цитоплазму, ядро, вакуолю, хлоропласти, мітохондрії); - на мікропрепаратах рослинних клітин: цитоплазму, вакуолю, клітинну оболонку; уміє: - налаштувати шкільний оптичний мікроскоп та отримати чітке зображення мікроскопічного об'єкту; - виготовляти прості мікропрепарати рослинних клітин; дотримується правил: - роботи з мікроскопом та лабораторним обладнанням; - виконання рисунків біологічних об'єктів; робить висновок: - всі організми складаються з клітин; - клітини рослин і тварин мають спільні риси будови; - клітина була відкрита ЗВДЯКИ винаходу мікроскопа; - більшість органел клітини помітні лише під електронним мікроскопом.	
8				Будова рослинної і тваринної клітини	Лаб-недослідження: Будова клітини листка елодеї.		
9				Будова рослинної і тваринної клітини.			
10				Внутрішнє середовище клітини: цитоплазма та включення	.		
11				Основні органели клітини			
12				Основні органели клітини. Ядро клітини			
13				Ріст і розмноження клітини			
14				узагальнення і систематизація знань учнів з тем «Вступ», «Клітина»			
Тема 2. Одноклітинні організми. Перехід до багатоклітинності (8 годин + 1 година резервного часу)						Учень/учениця: називає: - середовища існування одноклітинних організмів; - ім'я вченого, який першим побачив одноклітинні організми (А. Левенгук); - ознаки бактеріальної клітини; наводить приклади: - одноклітинних організмів; - використання людиною хламідомонади, хлорели, дріжджів, бактерій, губок; описує: - будову одноклітинних організмів (на прикладі вивчених); - результати власних спостережень; характеризує: - прояви життєдіяльності в одноклітинних організмів (живлення, дихання,	
15				Евглена зелена, амеба, інфузорія - одноклітинні тварини (середовища існування, процеси життєдіяльності, будова, роль у природі).	Лаб-не дослідження Спостереження інфузорій.		
16				Хвороби людини, що викликаються одноклітинними тваринами (на прикладі малярійного плазмодія і дизентерійної амеби).	Демонстрування • мікропрепаратів одноклітинних організмів;		
17				Хламідомонада, хлорела – одноклітинні рослини (середовища існування, процеси життєдіяльності, будова, роль у природі).			
18				Одноклітинні гриби – дріжджі			

19				Бактерії: будова та процеси життєдіяльності Роль бактерій природі та значення в житті людини.		подразливості, розмноження, рух); - пристосування одноклітинних рослин і тварин до середовищ життя; - роль одноклітинних організмів в екосистемах; - особливості будови вольвоксу, губок, ульви; <i>порівнює за вказаними ознаками:</i> - будову і процеси життєдіяльності одноклітинних рослин і тварин; <i>пояснює:</i> - різницю між колоніальними і багатоклітинними організмами; - пристосувальне значення переходу до багатоклітинності; <i>розпізнає:</i> - одноклітинні організми (із числа вивчених) на малюнках та фотографіях; <i>застосовує знання</i> для профілактики інфекційних та паразитарних захворювань; <i>дотримується правил</i> роботи з мікроскопом; <i>робить висновок:</i> - клітини можуть бути самостійними	
20			Бактерії: роль у природі та житті людини				
21			Перехід до багатоклітинності	<i>Міні-проект (за вибором)</i>			
22			Губки – примітивні багатоклітинні тварини	Чому скисає молоко? Корисний йогурт. Живі фільтри.			
23			Контрольна робота «Одноклітинні організми. Перехід до багатоклітинності»				
Тема 3. Рослини (20 годин)						Учень/учениця:	
24			Рослина – живий організм	<i>Демонстрування:</i> - дослідів, що підтверджують: фотосинтез; дихання; випаровування води; транспорт речовин по рослині; поглинання коренем води; вплив мінеральних речовин на розвиток рослин; - мікропрепаратів внутрішньої будови кореня, стебла, листка.	<i>називає:</i> - основні процеси життєдіяльності рослини (ріст, живлення, фотосинтез, дихання, транспорт речовин); - умови, необхідні для життєдіяльності рослин; - речовини, необхідні для живлення та дихання рослин; - умови за яких відбувається фотосинтез; - ознаки рослинної клітини; - тканини рослин (твірні, покривні, основні, провідні, механічні) та їх функції; - вегетативні органи рослини (корінь, пагін: стебло, листок, брунька,) та їх основні функції; - відмінності коренеплоду і кореневища; - форми розмноження рослин (статеве, нестатеве); - способи запилення; - способи поширення плодів; - умови проростання насінини; <i>наводить приклади:</i> - рухів рослин; - рослин з видозмінамикореня (3-4), - рослин з видозмінами пагона та його частин (3-4); - способів вегетативного розмноження рослин (3-4); - рослин з різними типами суцвіть, різними типами плодів, різними способами		
25			Фотосинтез як характерна особливість рослин.				
26			Живлення (мінеральне, повітряне) рослин.	дослідницький практикум транспорт речовин по рослині			
27			Дихання рослин.				
28			Рухи рослин.				
29			Будова рослини. Органи рослин.				
30			Узагальнення вивченого по темі « Контрольна робота №1				
31			Клітини рослин. Тканини рослин.				

32			Корінь: будова, основні функції (поглинання води та укріплення у ґрунті).	<i>Лабораторне дослідження</i> 4 будова кореня;	поширення плодів і насіння (3-4); <i>описує:</i> - ріст кореня, пагона; - розвиток пагона з бруньки;
33			Пагін. Його будова,	<i>Лабораторні дослідження</i> 5,6 будова пагона; будова бруньки; дослідницький практикум спостереження за розвитком бруньки з пагона	- досліди що підтверджують: фотосинтез; дихання; випаровування води; транспорт речовин по рослині; поглинання коренем води; вплив мінеральних речовин на розвиток рослин; - процес запилення, пристосування рослин до різних способів запилення; - розвиток рослини з насінини; - способи поширення плодів і насіння; - способи поширення плодів і насіння; - результати власних спостережень;
34			основні функції (фотосинтез, газообмін, ріст, випаровування води, транспорт речовин).		<i>характеризує:</i> - автотрофний тип живлення; - будову кореня у зв'язку з функціями поглинання води та укріплення у ґрунті;
35			Різноманітність та видозміни вегетативних органів.	<i>Лабораторне дослідження</i> 7 будова цибулини, бульби картоплі;	- будову стебла у зв'язку з функцією транспорту речовин; - будову листка у зв'язку з функціями фотосинтезу, газообміну, випаровування води;
36			Розмноження рослин: статеве та нестатеве. Вегетативне розмноження рослин.	дослідницький практикум вегетативне розмноження рослин	- бруньку як зачаток пагона; - коренеплід як видозмінений корінь; - цибулину, кореневище, як видозмінені підземні пагони;
37			Квітка - орган статевого розмноження.	<i>Лабораторне дослідження</i> 8 будова квітки;	- квітку як орган статевого розмноження рослин; - запліднення (злиття статевих клітин, утворення зиготи);
38			Суцвіття.		
39			Запилення.		<i>порівнює за вказаними ознаками:</i> - процеси фотосинтезу та дихання; - статеве і нестатеве розмноження;
40			Запліднення.		<i>пояснює:</i>
41			Насінина.	<i>Лабораторне дослідження</i> 9 будова насінини; дослідницький практикум дослідження умов проростання нас-ня	- значення кореневої системи; - роль судин і ситоподібних трубок у рослині; - значення мінерального та повітряного живлення в житті рослин; - значення фотосинтезу, дихання, випаровування води в житті рослин; - біологічне значення видозмін

42				Плід, поширення плодів.	Лабораторне дослідження 10 Будова плода;	<p>вегетативних органів (на прикладах);</p> <ul style="list-style-type: none"> - біологічне значення суцвіть, плодів; <p><i>розпізнає:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - органи рослини; - частини пагона, квітки, насінини; <p><i>визначає:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - спосіб запилення за будовою квітки; - спосіб поширення плодів і насіння за особливостями їх будови; <p><i>уміє:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - розмножувати рослини одним із способів вегетативного розмноження; - пророщувати насіння; - фіксувати результати спостережень; <p><i>дотримується правил:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - роботи з мікроскопом та лабораторним обладнанням; - виконання рисунків біологічних об'єктів; <p><i>застосовує знання для догляду за рослинами; робить висновок:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - відмінності рослин є наслідком їх здатності до фотосинтезу; <p><i>робить висновок:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - відмінності рослин є наслідком їх здатності до фотосинтезу; - видозміни органів рослин мають пристосувальний характер; 	
43				Поняття про класифікацію рослин.			
44				Міні-проект (за вибором): Листопад. Квіти і комахи. Рослини мандрівники. Рослини хижаки.			
45				Узагальнення вивченого по темі «Рослини ч.2»			

Тема 4. Різноманітність рослин (12 годин)

46				класифікація рослин. Водорості (зелені)	Лаб-не дослідження: Будова зелених нитчастих водоростей.	Учень/учениця: <i>називає:</i>	
47				Водорості (бурі, червоні, діатомові)		- середовища існування водоростей, мохів, хвощів, плаунів, папоротей, голонасінних і покритонасінних рослин;	
48				Мохи	Лаб-не дослідження: Будова моху.	- групирослин, які розмножуються спорами;	
49				Плауни, хвощі		- місцеутворення спор умохів, хвощів, плаунів, папоротей;	
50				Папороті	Лаб-не дослідження: Будова папоротей.	- групирослин, які розмножуються насінням;	
51				Голонасінні	Лаб-не дослідження: Будова голонасінних.	- місцеутворення насіння у голонасінних (на прикладі хвойних) та покритонасінних рослин;	
52				Покритонасінні, або Квіткові.		- основні життєві форми рослин;	
						- основні екологічні групирослин;	
						- основні типи рослинних угруповань;	
						- рідкісні рослини своєї місцевості;	
						<i>наводить приклади:</i>	
						- зелених (одноклітинних, нитчастих), бурих, червоних, діатомових водоростей (2-3);	
						- мохів, хвощів, плаунів, папоротей (2-3); голонасінних і покритонасінних рослин (4-5);	
						- рослин різних екологічних груп (2-3);	
						- рослин різних життєвих форм (4-5);	

53				<i>Практична робота №3.</i> Порівняння будови мохів, папоротей та покритонасінних (квіткових) рослин.		- панівних рослин різних рослинних угруповань: лісів, степів, лук, боліт (4-5); - пристосувань рослин до середовища існування (4-5); - використання людиною водоростей, мохів, хвощів, плаунів, папоротей, голонасінних і покритонасінних рослин;	
54				Сільськогосподарські рослини			
55				Екологічні групи рослин. Життєві форми.	<i>Практична робота №4.</i> Визначення видів кімнатних рослин, придатних для вирощування в певних умовах.		
56				Рослинні угруповання. Типи рослинних угруповань			
57				Значення рослин для існування життя на планеті Земля. Значення рослин для людини. Сільськогосподарські рослини.			
58				Узагальнення вивченого по темі «Різноманітність рослин»			
Тема 5. Гриби (9 годин)							
59				Загальна характеристика грибів. Особливості живлення грибів.		Учень/учениця: <i>називає:</i> - найпоширеніші види грибів своєї місцевості; - ознаки грибною клітини; - спільні риси в будові клітин грибів і рослин; - спільні риси в будові клітин грибів і тварин; - основні групи грибів за їх способом живлення; - способи розмноження грибів; - групи лишайників; <i>наводить приклади:</i> - використання людиною грибів та лишайників; - їстівних та отруйних грибів свого краю; - співіснування грибів з рослинами;	
60				Особливості будови грибів: грибна клітина, грибниця, плодове тіло.	<i>Лабораторне дослідження 15</i> Будова шапинкових грибів.		
61					<i>Практична робота:</i> Розпізнавання їстівних та отруйних грибів своєї місцевості.		
62				Особливості будови грибів: грибна клітина, грибниця, плодове тіло.	<i>Лабораторне дослідження 16</i> Будова цвілевих грибів (за допомогою оптичного мікроскопа)	<i>описує:</i> - особливості живлення грибів; - будову грибниці, плодового тіла; - будову лишайників; - результати спостережень цвілевих грибів за допомогою оптичного мікроскопа; <i>порівнює за визначними ознаками:</i> - гриби рослини; - цвілеві та шапинкові гриби; <i>пояснює:</i> - взаємозв'язок грибів і вищих рослин; - співіснування грибів і водоростей у лишайниках; - роль грибів у екосистемах; - значення штучного вирощування грибів;	
63				Розмноження та поширення грибів.			
64				Групи грибів: симбіотичні – мікоризоутворюючі шапинкові гриби; лишайники;			
65				сапротрофні – цвільові гриби;		- як відрізнити отруйні гриби (на прикладах	

66				Міні-проект Гриби у біосфері та житті людини.		видів своєї місцевості); - негативні наслідки вживання в їжу продуктів, що вражені цвілевими грибами; <i>розпізнає:</i> - їстівні та отруйні гриби своєї місцевості; - накипні, листуваті, куцисті лишайники; <i>дотримується правил:</i> - роботи з мікроскопом та лабораторним обладнанням; - виконання рисунків біологічних об'єктів; <i>застосовує знання для:</i> - зберігання продуктів харчування; - профілактики захворювань, що спричиняються грибами; ~~- профілактики отруєння грибами.~~	
67				Контрольна робота №2 з теми «Гриби»			
Узагальнення курсу Біологія, 6						Учень/учениця:	
68				Будова і життєдіяльність організмів		<i>називає:</i> - ознаки основних груп організмів (рослин, грибів, бактерій);	
69				Екскурсія 1. Різноманітність рослин свого краю		- спільні ознаки клітин рослин, тварин, грибів, бактерій;	
70				Екскурсія 2. Вивчення рослинних угруповань		- відмінності бактерій від рослин і грибів; <i>порівнює за визначеними ознаками:</i> - будову і процеси життєдіяльності основних груп організмів (рослин, грибів, бактерій); <i>розпізнає:</i> - представників основних груп організмів на малюнках, фотографіях та за описом; <i>робить висновок:</i> всі організми складаються з клітин; клітині притаманні всі функції, які притаманні живому;	